

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä huhtikuuta 2022

260/2022

Laki kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kemikaalilain (599/2013) 46 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 711/2020,

muutetaan 2 §:n 1 momentti, 13 ja 45 §, 46 §:n 2 momentti sekä 55 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 § osaksi laissa 756/2018 ja 46 §:n 2 momentti laissa 711/2020, sekä

lisätään lakiin uusi 45 a ja 45 b § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön täytäntöönpanosta sekä eräistä kemikaaleja koskevista kansallisista velvoitteista. Markkinavalvonnan, talouden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön sekä unionin markkinoille tulevien tuotteiden valvonnan puitteista säädetään markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020, jäljempänä *markkinavalvonta-asetus*. Markkinavalvonnasta, markkinavalvonta-asetuksen 25–28 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta valvontaviranomaisten päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), jäljempänä *markkinavalvontalaki*.

13 §

Tulli

Tulli toimii markkinavalvonta-asetuksen 25–28 artiklassa tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena tässä laissa tarkoitettujen kemikaalien ja niitä sisältävien esineiden maahantuontia, maastavientiä ja kauttakulkua koskevan Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön noudattamisen valvonnassa sekä tämän lain biosidivalmisteita koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa biosidivalmisteiden maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun yhteydessä.

Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön noudattamisen valvonnassa Tullin tehtävänä on erityisesti valvoa, että:

1) REACH-asetuksen II osastossa tarkoitettut rekisteröinnit ja ilmoitukset on tehty tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä seoksia ja esineitä;

HE 139/2021
TaVM 2/2022
EV 7/2022

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1020 (32019R1020); EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1

2) REACH-asetuksen VII osastossa tarkoitettu lupa on annettu tuotaessa luvanvaraisia aineita ja niitä sisältäviä seoksia;

3) REACH-asetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia noudatetaan tuotaessa aineita ja niitä sisältäviä seoksia ja esineitä;

4) POP-asetuksessa tarkoitettuja kieltoja ja rajoituksia noudatetaan tuotaessa asetuksen liitteissä I ja II tarkoitettuja aineita;

5) PIC-asetuksen liitteessä I tarkoitettujen kemikaalien ja niitä sisältävien esineiden tuontia ja vientiä koskevia velvoitteita sekä liitteessä V tarkoitettujen kemikaalien ja esineiden vientikieltoa noudatetaan;

6) elohopea-asetuksen elohopeaa, elohopeayhdisteitä ja elohopeaseoksia koskevia 3 artiklassa säädettyjä vientirajoituksia ja 4 artiklassa säädettyjä tuontirajoituksia sekä 5 artiklassa säädettyä lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden vientiä ja tuontia koskevaa kieltoa noudatetaan;

7) biosidiasetuksen velvoitteita biosidivalmisteiden hyväksymisestä ja käsiteltyjen esineiden tuonnista noudatetaan.

Kun tavaraerä saapuu Suomeen Euroopan unionin jäsenmaasta, Tulli toimii REACH-asetuksen liitteessä XVII tarkoitettujen rajoitusten sekä biosidiasetuksen ja tämän lain mukaisten biosidivalmisteiden hyväksymistä ja käsiteltyjen esineiden tuontia koskevien velvoitteiden noudattamisen markkinavalvontaviranomaisena Suomessa tapahtuvan tavararän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä.

Valvonnassa noudatetaan markkinavalvontalain lisäksi tullilakia (304/2016), jollei tässä laissa toisin säädetä.

45 §

Luvun soveltamisala

Tämän lain 7 lukua sovelletaan muuhun valvontaan kuin kemikaalien markkinavalvontaan.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, 45 a ja 45 b §:n 3 momenttia sovelletaan kemikaalien markkinavalvontaan.

Kemikaalien markkinavalvonnassa noudatetaan, mitä markkinavalvontalaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Markkinavalvontalaissa tarkoitettuna tuotteena pidetään tätä lakia sovellettaessa kemikaalia, kemikaalia sisältävää esinettä tai käsiteltyä esinettä ja talouden toimijana sitä, joka tässä laissa tai Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä tarkoitettulla tavalla valmistaa, itse tai ainoan edustajan roolissa tuo maahan, saattaa markkinoille, vie maasta, varastoi, pakkaa tai jakelee tuotetta.

Kun kemikaalien markkinavalvonnan toimenpiteitä kohdistetaan talouden toimijaan, sovelletaan, mitä markkinoille saattamisen ja biosidien osalta markkinoille saataville asettamisen määritelmistä säädetään Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä. Kansallisesti hyväksytyjen biosidivalmisteiden markkinoille saattamisella tarkoitetaan kuitenkin markkinoille saattamista Suomessa.

45 a §

Oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja markkinavalvonnassa

Sen lisäksi, mitä markkinavalvontalain 13 §:ssä säädetään, markkinavalvontaviranomainen saa luovuttaa pykälässä tarkoitettuja välttämättömiä tietoja myös terveydensuojeluviranomaisille tai asiantuntijavirastoille ja -laitoksille terveyshaitan tai terveydellisen riskin arviointia varten.

45 b §

Vakavaa haittaa tai vaaraa aiheuttavan kemikaalin kieltäminen tai rajoittaminen

Niiltä osin kuin kemikaalia ei rajoiteta REACH-asetuksessa, valtioneuvosto voi päätöksellään rajoittaa tai kieltää määrääjäksi tai toistaiseksi kemikaalin tai kemikaalia sisältävän esineen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön tai muun näihin rinnastettavan kemikaalin käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista, jos kemikaalin tai kemikaalia sisältävän esineen käytön todetaan tai voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan vakavaa haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan myös tehdä EU:n kemikaalilainsäädännössä olevan suojalausekkeen käyttämiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitetun haitan tai vaaran torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi väliaikaisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytyksettä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

46 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja määräykset

Suomen ympäristökeskus voi määrätä kemikaalin tai kemikaalia sisältävän esineen markkinoille saattamisen tai markkinoilla saataville asettamisen kieltämisestä, markkinoilta poistamisesta, palautusmenettelystä, aiheutuneesta vaarasta ilmoittamisesta tai määrätä, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaarattomaksi, kun on kysymys PIC-asetuksen tai 23 §:n 1 tai 2 momentin noudattamisen valvonnasta.

55 §

Muutoksenhaku

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston määräämään 45 b §:n 3 momentissa tarkoitettuun väliaikaiseen kieltoon tai rajoitukseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 11 päivänä huhtikuuta 2022.

Helsingissä 1.4.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen